

Н.В. Кисільова

Якісне професійне навчання: грані співпраці

Одним із важливих напрямів реалізації кадрової політики й формування трудових ресурсів є державне управління процесами вибору професії. З огляду на потребу в забезпеченні повної продуктивної зайнятості громадян, повернення безробітних до економічної діяльності, посилення соціального захисту неконкурентоспроможних груп населення на всіх рівнях державного управління необхідно забезпечити ефективну співпрацю багатьох ланок, враховувати взаємозалежність завдань економічного та соціального розвитку.

На початку 1990-х років активними партнерами служби зайнятості з питань професійного навчання безробітних громадян були як система професійно-технічної освіти зі своєю мережею навчальних закладів, так і вищі навчальні заклади. Вже багато років поспіль на ринку праці простежується чітка тенденція стосовно надлишку спеціалістів із вищою освітою та зростання потреби у кваліфікованих робітників. Незбалансованість попиту і пропозиції робочої сили й постійне зростання вимог роботодавців до кількості та якості професійних компетенцій робітників роблять необхідним залучення роботодавців до навчального процесу. Сьогодні основними соціальними партнерами служби зайнятості з питань професійного навчання безробітних є роботодавці, навчальні заклади системи професійно-технічної освіти та центри професійно-технічної освіти державної служби зайнятості України. Головними складовими навчального процесу, які визначають якість підготовки висококваліфікованих робітників, є:

- відповідність змісту навчання вимогам сучасного виробництва та конкретного роботодавця;
- матеріально-технічне оснащення навчальних закладів і наявність бази для проходження виробничої практики;
- забезпечення висококваліфікованими педагогічними кадрами;
- методичне забезпечення.

Чернівецька обласна служба зайнятості бачить своє завдання в постійному зв'язку з підприємствами, вивченні їх поточних і перспективних кадрових потреб та організації професійного навчання на замовлення роботодавців.

Чернівецький регіон має певний досвід співпраці з роботодавцями, у тому числі з підготовки кваліфікованих працівників на конкретні робочі місця. Впродовж 2012 року за направленням служби зайнятості навчалися 4,5 тисячі безробітних, з яких 78,0% – на конкретні

робочі місця. Майже 96% із них вже працюють. Найбільш високий рівень навчання на конкретне замовлення роботодавців (більше 95%) у Глибоцькому, Вишницькому, Сокирянському та Хотинському районах, що є результатом якісного вивчення потреб ринку праці та налагодженої співпраці з роботодавцями. Для решти осіб, які навчалися за направленням Чернівецької обласної служби зайнятості у 2012 році, професійне навчання здійснювалося за професіями, що відкривають можливість для заняття підприємницькою діяльністю. Це професії кухаря, перукаря, манікюрника, електрогазозварника, слюсаря з ремонту автомобілів, продавця продовольчих та непродовольчих товарів, лицювальника-плиточника, слюсаря з виготовлення вузлів та деталей санітарно-технічних систем тощо.

Взагалі, безробітним пропонується робота, яка, зокрема, вимагає від них додаткових професійних навичок, а роботодавцям потрібні працівники, які бажають набути необхідних професійних компетенцій. При цьому направленню на професійне навчання безробітного передують робота з надання йому профорієнтаційних послуг. Вибір професії здійснюється на підставі аналізу його професійних здатностей, особистих інтересів, що дозволяє підвищити ймовірність працевлаштування після закінчення навчання.

Щодо організації професійного навчання за межами регіону є певні напрацювання. Якщо роботодавцям області потрібні кадри, професійна підготовка яких не здійснюється в закладах освіти Буковини, Чернівецька обласна служба зайнятості організовує їх професійне навчання в центрах професійно-технічної освіти державної служби зайнятості та в інших навчальних закладах України за наявності в них ліцензій Міністерства освіти і науки України на надання освітніх послуг.

Серед прикладів вдалої співпраці – відділ Державної служби охорони при УМВС України в Чернівецькій області та Чернівецький спеціальний воєнізований аварійно-рятувальний загін МНС України.

У 2010 році до Чернівецького обласного центру зайнятості звернувся начальник відділу Державної служби охорони по допомогу в доборі кваліфікованих кадрів та з пропозицією про співпрацю в підготовці безробітних громадян за професією охоронника. Відповідно до замовлення був проведений відбір претендентів серед безробітних громадян. Перед початком навчання відбулися попередні зустрічі із замовником для узгодження кандидатів на професійне навчання, яким після закінчення підготовки буде гарантоване працевлаштування згідно з договором. Оскільки жоден навчальний заклад області не мав ліцензії на надання освітніх послуг за професією охоронника, треба було вибрати навчальний заклад України, який відповідав би всім вимогам центру зайнятості та роботодавця.

Кисільова Наталія Володимирівна, *начальник відділу організації профорієнтації та професійного навчання Чернівецького обласного центру зайнятості.*

© Кисільова Н.В., 2013

Враховуючи якість професійної підготовки, вартість навчання й проживання, побажання відділу Державної служби охорони та рішення комісії Чернівецького обласного центру зайнятості щодо навчальних закладів, був вибраний Рівненський ВПУ ДДСО при МВС України. У 2010 році 34 безробітних отримали направлення на професійне навчання, і тепер 29 осіб уже мають документ державного зразка за професією охоронника та працевлаштовані до відділу Державної служби охорони. Сьогодні така співпраця триває.

У 2012 році розпочалася співпраця з Чернівецьким спеціальним воєнізованим аварійно-рятувальним загonom МНС України. Обласна служба зайнятості на замовлення роботодавця після певних стандартних процедур направила сімох безробітних громадян на професійне навчання за професіями рятувальника та респіраторника до Криворізького спеціального воєнізованого гірничорятувального загону МНС України.

Вибрати навчальний заклад допомогло розміщення на офіційному сайті Криворізького загону ліцензії на право надання освітніх послуг, ліцензії державної інспекції техногенної безпеки України та свідоцтва про атестацію аварійно-рятувальної служби. Навчання проходило в декілька етапів у м. Кривий Ріг, виробнича практика – безпосередньо на робочому місці в м. Чернівці.

Крім того, після укладання з Чернівецьким спеціальним воєнізованим аварійно-рятувальним загonom МНС України договорів на працевлаштування безро-

бітних після закінчення навчання 11 осіб у листопаді 2012 року розпочали професійне навчання за професіями верхолаза та водолаза. Роботи за цими професіями доводиться виконувати в складних, незручних, а часом і небезпечних умовах. Тому до стану здоров'я працівників ставляться підвищені вимоги, особлива увага приділяється стану опорно-рухової системи, вестибулярного апарату, органів зору і слуху, серцево-судинної системи. Протипоказаннями є шкідливі звички та зайва вага, тож визначення професійної придатності кандидатів та їх підбір на навчання за професіями водолаза та верхолаза був дуже ретельний. Навчання за цими досить рідкісними професіями здійснюється на базі Кримського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості. Сподіваємось, що якість професійної підготовки Кримським центром професійно-технічної освіти державної служби зайнятості задовольнить вимоги роботодавця.

Підвищення конкурентоспроможності безробітних громадян на ринку праці шляхом надання їм необхідних знань, умінь та навичок залишається актуальним і сьогодні. Тому професійне навчання їх на замовлення роботодавців та для організації ними підприємницької діяльності і надалі буде одним із пріоритетних напрямів діяльності Чернівецької обласної служби зайнятості. Однак воно даватиме позитивний результат тільки в комплексі заходів, заснованих на більш досконалому механізмі соціального партнерства.

Стаття надійшла 19.02.2013

